

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania M. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o prawo do emerytury,
w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 września 2016 r.
sygn. akt III AUa [...],
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 28 lutego 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 czerwca 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił skargę ubezpieczonego M. R. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 września 2016 r. w sprawie z odwołania M. R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. o prawo do emerytury.

Ubezpieczony jako podstawę wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 15 września 2016 r. w sprawie sygn. akt III AUa [...] powołał późniejsze, albowiem mające miejsce dopiero w listopadzie 2016 r., wykrycie środków dowodowych mogących mieć wpływ na wynik sprawy w postaci zeznań świadków: W. Z., M. K., J. T. i J. W.

na okoliczność wykonywania przez niego pracy w Zakładzie [...] w T. w charakterze tłoczarza i zgrzewacza elementów samochodowych w dziale spawalni od 1 lipca 1981 r. do 30 kwietnia 1982 r. oraz zeznań świadków: E. R. i R. J. oraz J. W. na okoliczność wykonywania przez niego pracy w szczególnych warunkach w Zakładzie [...] w B. w okresie od czerwca 1984 r. do końca roku 1998 jako operatora wózka widłowego w dziale spawalni.

Odnosząc się do zeznań świadków dotyczących pierwszego ze wskazanych okresów Sąd Apelacyjny uznał, że pozwalają one na ustalenie, że ubezpieczony w ramach oddelegowania do pracy w Zakładzie [...] w T. wykonywał stale w pełnym wymiarze czasu pracy, prace tłoczenia i ciągnięcia, które podlegają zakwalifikowaniu do wykazu A działu III poz. 45 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz, że ubezpieczony w trakcie oddelegowania na wydziale spawalni wykonywał prace na zgrzewarce podlegające zaliczeniu do prac przy spawaniu (wykaz A dział XIV poz. 12 wyżej przywoływanego rozporządzenia). Wprawdzie w oparciu o te zeznania nadal nie sposób ściśle ustalić przedziału czasowego w jakim ubezpieczony wykonywał prace operatora prasy - tłoczarza i prace przy spawaniu na stanowisku zgrzewacza, jednak powyższe w ocenie Sądu Apelacyjnego nie wymagało dalszych ustaleń w oparciu o zeznania kolejnych świadków, skoro nawet uwzględnienie całego okresu wskazywanego w skardze, to jest od 1 lipca 1981 r. do 30 kwietnia 1982 r. nie wyczerpuje wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Odnosząc się do dowodu z zeznań świadków dotyczących drugiego z podanych w skardze o wznowienie okresów, Sąd Apelacyjny wskazał, że ubezpieczony zmierza do wykazania okoliczności nie mogących przesądzić o zakwalifikowaniu jego pracy na stanowisku operatora wózka widłowego (spalinowego) do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Mianowicie zmierza do wykazania, że jego praca polegająca na dowożeniu wózkiem spalinowym na stanowiska spawalnicze i stanowiska zgrzewaczy elementów do spawania i zgrzewania miałyby być pracą podlegającą zakwalifikowaniu do wykazu A dział XIV poz. 12 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z

dnia 7 lutego 1983 r. tylko z tego względu, że była to praca wykonywana w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych czy też stanowisk zgrzewaczy. Powyższe zostało już ocenione i przesądzone w sprawie prawomocnie osądzonej, do której odnosi się skarga o wznowienie postępowania, a zeznania świadków wskazanych w skardze o wznowienie postępowania pozostają bez wpływu na powyższą ocenę, bowiem nie ujawniają one żadnych nowych okoliczności, które mogłyby sprawiać, że prawomocny wyrok jest niezasadny. Tak więc zeznania te, zdaniem Sądu Apelacyjnego, wbrew twierdzeniom zawartym w skardze o wznowienie postępowania nie stanowiły żadnego nowego środka dowodowego mogącego mieć wpływ na wynik sprawy.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu przepisów postępowania mogący mieć istotny wpływ na wynik sprawy: art. 232 § 1 k.p.c. oraz na naruszeniu prawa materialnego: art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. z uwagi na konieczność wyjaśnienia istotnego zagadnienia prawnego jakim jest kwestia jednoznacznego wskazania czy praca jaką w spornym okresie wykonywał ubezpieczony może być uznana za pracę w warunkach szczególnych. Zdaniem skarżącego należy również precyzyjnie wyjaśnić, czy w ramach postępowania Sąd może skutecznie podważać rolę i wiarygodność przedstawionego świadectwa pracy, z którego wynika jednoznacznie, że pracodawca uznał, że wykonywał on pracę w warunkach szczególnych. Należy określić w jaki sposób należy oceniać jako dowód w sprawie wystawione przez pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w warunkach

szczególnych i czy uprawnione jest pominięcie jego treści przy dokonywaniu istotnych dla sprawy ustaleń. Skarżący podniósł również, że jak wynika z przebiegu postępowania Sąd Apelacyjny naruszył przepisy postępowania dowodowego co w związku ze wskazanymi powyżej okolicznościami czyni skargę kasacyjną oczywistą z uwagi na niepełną ocenę okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy w ramach postępowania o wznowienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). Nie może mieć natomiast charakteru kazuistycznego i zawierać szeregu szczegółowych założeń determinujących odpowiedź, jak i nie może służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., IV CSK 405/15, LEX nr 2160209). „Kwestia jednoznacznego wskazania czy

praca jaką w spornym okresie wykonywał ubezpieczony może być uznana za pracę w warunkach szczególnych” nie stanowi tak rozumianego istotnego zagadnienia prawnego.

Jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, Legalis 1508600; z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, Legalis 1482401; z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15). Innymi słowy istotne zagadnienie prawne powinno kotwiczyć się w regulacji prawnej, która powinna zostać przeanalizowana i opracowana, tak aby to wpierw sam skarżący mógł stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r., III UK 206/13). W rozpoznawanej sprawie skarżący sformułował zagadnienia prawne bez wskazania przepisów prawa, na gruncie których się one ujawniły.

Dodać trzeba, że musi chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790). Chodzi o problem prawny, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2018 r., I UK 268/17, LEX nr 2508639). Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie odniósł się już do wskazanego problemu dotyczącego mocy dowodowej świadectwa pracy, uznając je za dokument prywatny, który nie przesądza o kwalifikacji więzi łączącej z zakładem pracy (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2016 r., II UK 269/15, LEX nr 2062795 i z dnia 14 maja 2012 r., II PK 238/11, LEX nr 1297781). Moc dokumentu

urzędowego, zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c., mają wyłącznie dokumenty sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania. Tylko dokumenty wydane przez te podmioty stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Świadcstwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c. nawet wówczas, gdy wydane zostaje przez urząd administracji państwowej (wyrok z dnia 20 lutego 1991 r., I PR 422/90, LEX nr 14682). Samo przez się nie tworzy praw podmiotowych ani ich nie pozbawia. Nie ma więc cech wyłączności w zakresie dowodowym w postępowaniu o realizację tych praw. Dowód przeciwko stwierdzeniom czy brakowi stwierdzeń w świadectwie pracy, jako dokumencie, w ramach postępowania o konkretne roszczenie może być przeprowadzony w każdym czasie, także po upływie terminów z art. 97 § 2¹ k.p. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 września 1990 r., III PZP 15/90, OSNCP 1991 z. 4, poz. 45). Dokumentem prywatnym pracodawcy podlegającym weryfikacji jest także świadectwo pracy w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2014 r., II UK 368/13, LEX nr 1458633).

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał również, że „Sąd Apelacyjny naruszył przepisy postępowania dowodowego co w związku ze wskazanymi powyżej okolicznościami czyni skargę kasacyjną oczywistą”. Nie jest jasne, czy jego intencją było żądanie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na przyczynę przedsądu wskazaną w 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wobec braku wskazania na czym owa oczywista zasadność skargi miałyby polegać, okoliczność ta wymyka się ocenie Sądu Najwyższego. Skarga kasacyjna powinna bowiem być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.